

АКТИВНЫЕ ТЕМПЫ РАЗВИТИЯ

В Кызылординском городском маслихате состоялся семинар-совещание на тему «Инфраструктура, комфортная для людей. Инициативы для создания благоприятного города». Он был посвящен 30-летию со дня образования в Казахстане местных представительных органов – маслихатов.

Законом Республики Казахстан от 10 марта 1993 года «О местных представительных и исполнительных органах в Республике Казахстан» были разделены полномочия представительных и исполнительных органов власти. Советы народных депутатов были преобразованы в маслихаты – собрания депутатов. Свою работу маслихаты начали в 1994 году. Именно с того времени идет отсчет деятельности представительных органов власти суверенного Казахстана.

Для участия в семинаре в Кызылорду приехали председатели и депутаты городских маслихатов из восьми областей страны. К слову, Кызылординская область одной из первых в республике организовала семинар такого формата. Перед началом семинара гостей принял аким Кызылорды Серик Кожаниязов, рассказал о крупных инфраструктурных проектах, перспективном плане развития города.

Об основных направлениях социально-экономического развития Кызылорды рассказал заместитель акима Кызылорды Дархан Турсынбаев. Бюджет Кызылорды на 2024 год вместе с утончениями на сегодня составил 74,3 млрд. тенге. Трансферты из республиканского и областного бюджетов составили 35 млрд. тенге, за счет которых планируется реализовать 100 проектов. В 2023 году на левобережье Кызылорды начато строительство шести семизэтажных жилых домов. В этом году на завершение этих проектов выделено 1,7 млрд. тенге. Ведется работа по покупке у застройщиков домов для 200 семей из категории социально уязвимых и 135 семей, единственное жилье которых признано аварийным. На эти цели выделено 4,2 млрд. тенге бюджетных средств.

Кроме того, на проведение работ по капитальному ремонту детских игровых площадок во дворах 25 многоэтажных жилых домов на территории города из областного бюджета предусмотрено 1 млрд. тенге. На строительство 10 остановок, отвечающих современным требованиям, из местного бюджета предусмотрено 52,5 млн. тенге.

Прошлый год был полон успехов, - отметил докладчик. - Наша экономика выросла в разы, достигнув продуктивного роста во всех сферах по уровню развития. Это результат сплоченной и эффективной работы. Объем обрабатывающей промышленности – 5,3%, привлечение инвестиций – 36,5%, объем строительных работ – 28,2%, объем введенного в эксплуатацию жилья – 3,2% и объем торговли – 2,4%, валовая продукция сельского хозяйства – 100%.

По городу Кызылорда на установку столбов уличного освещения на 54 улицах из республиканского бюджета выделено 1,3 млрд. тенге, ведутся строительные работы. На 1,8 млрд. тенге, выделенных из областного бюджета, начаты работы по строительству пешеходных дорожек на 40 улицах города общей протяженностью 48 км, на текущий ремонт фасадов и крыш многоквартирных жилых домов выделено 979,3 млн. тенге. Кроме того, работа по модернизации не останет без внимания.

Что касается проекта газификации, то из городского бюджета выделено 140,9 млн. тенге на строительство нового газопровода в аульном округе Акжарма

в населенных пунктах Баймурат батыр, Талдыарал и на участок Торттам. Всего на проект «Ауыл - ел бесігі» выделено 1 млрд. 234 млн. тенге на 16 проектов. Для завершения проектов в республиканский бюджет подано бюджетных заявок на сумму 4,6 млрд. тенге, из областного бюджета на софинансирование – 587 млн. тенге, - сообщил заместитель акима города.

Активными темпами идет строительство социальных объектов, в том числе учреждений образования и здравоохранения. В новом городе на левобережье идет строительство Дворца школьников, школы-интерната физико-математического направления на 400 мест с общежитием на 300 мест. До конца года объекты будут сданы в эксплуатацию.

В этом году будут сданы в эксплуатацию пять школ, строящихся в рамках национального проекта «Комфортная школа», еще три школы в рамках данного проекта будут завершены в следующем году.

Начато строительство нового корпуса музыкального колледжа. Здание стоимостью в 4,8 млрд. тенге появится на левобережье Кызылорды. На начало проекта выделено 904 млн. тенге из областного бюджета.

Строятся объекты здравоохранения. В этом году будет завершено строительство Центра крови. Важный для сферы медицины региона объект также строится на левобережье города. Его стоимость – 2,9 млрд. тенге. Также активными темпами идет строительство многопрофильной

структуры и благоустройство, в том числе подведение воды, газа, электричества, тепла, дорог. Также недавно на левобережье Кызылорды появился новый автовокзал.

В скором времени завершится реконструкция центральной площади. На придание ему нового облика направлено около 1,8 млрд. тенге, из которых один млрд выделит местный предприниматель Аскар Аубакиров. Идут работы по реконструкции Ботанического сада перед университетом имени КORKыта ата.

По направлению развития дорожно-транспортной инфраструктуры будет построен автодорожный мост через канал «Кызылжарма» по проспекту «Тәуелсіздік 25 жыл». На это из областного бюджета выделено 142,8 млн. тенге. В настоящее время определен подрядчик, в ближайшие дни начнутся строительные-монтажные работы.

Начаты работы по расширению 2-полосных главных улиц города на 4-полосные. На сегодняшний день на реконструкцию улицы Ходжи Ахмеда Яссауи протяженностью 2,9 км стоимостью 3 млрд. тенге и улицы Е. Кушербаева протяженностью 2 км стоимостью 434,4 млн. тенге из республиканского и областного бюджетов предусмотрено 1 млрд. тенге. На строительство дороги от пр. Н.Назарбаева до пр. Тәуелсіздік из республиканского бюджета выделено 100 млн. тенге, из областного бюджета 284,5 млн. тенге, всего 384,5 млн. тенге, ведутся строительные работы.

отношений.

- Дизайн-код должен быть примером внешнего фасада зданий нашего города на протяжении многих лет, его цвет, материалы, используемые для строительных работ, в том числе размещение рекламы на фасадах зданий различной формы на одной высоте, на одном уровне и объеме, унификация фасадов, архитектура улиц должна быть единообразна по утвержденному образцу. Это - светильники, брусчатка, мусорные баки, и многие другие необходимые объекты городских локаций, которые вместе создадут гармоничный облик областного центра, - отметил А.Кентугаев в своем докладе.

Далее в ходе семинара с докладом о бюджетном планировании и контроле над его исполнением выступила председатель постоянной комиссии при областном маслихате Балжан Шаменова. Она отметила эффективную работу, проводимую по поручению акима области по вопросам повышения бюджета и эффективного его освоения. За последние три года в бюджете Кызылординской области наблюдается значительный рост. В 2023 году бюджет области превысил 601,3 млрд. тенге. Это на 55,3% больше, чем объем бюджета 2022 года.

При этом следует отметить упорный труд и большой профессионализм акима области Нурлыбека Налибаева. По поручению главы области по региону обобщены актуальные вопросы, разработаны проектно-сметные документы, проведена системная работа с соответствующими министерствами. В результате увеличилась доля проектов, финансируемых из республиканского бюджета. Свою лепту в увеличение бюджета вносят также Кызылординские депутаты Парламента и руководители отраслей. Кроме того, для повышения эффективности бюджетных средств создана рабочая группа под руководством председателя Постоянной комиссии областного маслихата по экономике, социальным и правовым вопросам, в состав которой вошли представители заинтересованных областных управлений, которые провели изучение расходования и целевого использования бюджетных средств, выделенных по отраслям. В итоге удалось сэкономить огромные средства. В частности, изучено соответствие средств, выделенных организациям образования области по нормам бюджетного законодательства, в результате чего внеплановые средства, то есть 12,9 млрд. тенге в сфере образования и 3,8 млрд. тенге в сфере спорта возвращены в бюджет. Экономленные средства идут на решение первоочередных вопросов региона, - пояснила Балжан Шаменова. С работой Кызылординского городского маслихата участников семинара-совещания ознакомил его председатель Ибадулла Куттыхожаев. ***

В целом, гости дали высокую оценку архитектурному облику, благоустройству и чистоте областного центра.

Анар Даржанова, председатель маслихата города Актобе:

- Я приехал из Актобе. У нас 32 депутата. В этом году мы собираем председателей, депутатов маслихатов из разных регионов, обмениваемся опытом. Это очень важно. Надеемся, что эта тенденция будет продолжаться и дальше. Что мне особенно понравилось в Кызылорде, так это масштабная реализация социальных проектов в городе, решение проблем общественного транспорта, строительство дорог и разных объектов. Все это мы взяли себе в пример.

Темирболат Жапболатович, председатель Талдыкорганского городского маслихата:

- Очень порадовала забота местных предпринимателей о родной земле. В этом году, как известно, проходит семинар-совещание, посвященное 30-летию маслихатов РК. И началось все с города Кызылорда. В дальнейшем такие встречи состоятся и в других регионах. По каждому городу поднимаются актуальные вопросы, рассказывается о проводимой работе, депутаты делятся мнениями. Для нас это хорошая возможность обменяться опытом с коллегами. Я заметил, что я был очень рад, что граждане-предприниматели в Кызылорде внесли свой вклад в развитие своего региона и всей нашей большой страны.

Дастан Алтаевич, председатель Кокшетауского городского маслихата:

- Я впервые приезжаю на землю Сыра. Мне здесь очень понравилось. В глаза бросается чистота улиц, благоустройство, вновь построенные здания города. Мы также видели терминал аэропорта, который скоро будет введен в эксплуатацию. В целом, проекты, реализуемые в Кызылорде довольно масштабны, полезны и перспективны. Думаю, этот прекрасный город продолжит так же уверенно расти и развиваться на благо своим гражданам. Люди в Кызылорде очень гостеприимные. Спасибо всем.

Кобланбек Кожин, председатель Павлодарского городского маслихата:

- В Кызылорде прошел замечательный семинар-совещание. Организовано все было на высоком уровне. В первый раз я посетил этот город в 2015 году. С тех пор он сильно изменился, чему я даже удивился. Благодаря компетентности, умениям руководителей регионов и городов реализуется множество проектов. Идет оперативное и повсеместное решение разных проблем. Это огромный труд, который приносит ощутимые плоды. В следующем году мы планируем продолжить такой семинар в нашем регионе.

Во второй половине дня участники семинара побывали на строительных площадках Кызылорды, ознакомились с работой стекольного завода, рисоперерабатывающего завода ТОО «Магжан и К», центра «Отбасы орталығы». Они ознакомились со строительством нового терминала аэропорта «Коркыт ата», оценили работу «Ситуационного центра» акимата области, посетили жилищно-строительный комбинат, центр «Анага тағзым», многоэтажный жилой дом с современным панельным фасадом, ознакомились с ходом работы домов и дворовых открытых игровых и спортивных площадок, недавно построенного автовокзала и своими глазами увидели темпы развития Левобережья.

Участники семинара отметили эффективность открытия коммунального государственного учреждения «Жасыл Кызылорда» для озеленения города. Отметили большой вклад кызылординских предпринимателей в благоустройство родного края и их активность в строительстве социальных объектов. Также были отмечены особенности эффективного освоения бюджета и развития города. В завершении участники выразили уверенность в том, что обмен опытом на семинаре-совещании окажет положительное влияние на работу по созданию благоприятной среды для жизни населения во всех населенных пунктах страны, а также дали положительную оценку развитию города.

Итоги семинара подвел председатель городского маслихата Ибадулла Куттыхожаев, и выразил уверенность, что такого рода мероприятия укрепят сотрудничество между маслихатами и предоставят широкие возможности для обмена опытом.

больницы на 300 коек с поликлиникой на 100 посещений в смену проектной стоимостью 36,4 млрд. тенге.

Уделяется большое внимание строительству спортивных и культурных объектов. Дан старт строительству Центру настольного теннисного центра стоимостью 2,7 млрд. тенге, часть средств выделит фонд «Самрук-Казына».

Развитию физической культуры и спорта, несомненно, окажет новый стадион на семь тысяч. Его строительство обойдется в 21 млрд. тенге, из них 14,1 млрд. тенге выделены на текущий год.

Один из значимых проектов, который окажет большое влияние на снижение энергозависимости Кызылординской области, - строительство теплоэлектроцентра мощностью 240 мегаватт турецкой компанией «Акса энерджи» стоимостью 125 млрд. тенге. Планируется, что он будет запущен в 2025 году и обеспечит город качественной тепловой и электрической энергией.

В ближайшие дни будет сдан новый терминал аэропорта «Коркыт ата». Его проектная стоимость - 20 млрд. тенге, из которых 15,7 млрд. тенге выделены Фондом Булата Утемурагова. Остальные 4,3 млрд. тенге, выделенные из местного бюджета, направлены на строительство инфра-

На территории города будет проведен средний дорожный ремонт 42 улиц протяженностью 46,3 км на общую сумму 4,7 млрд. тенге. На средства, выделенные из областного бюджета, ведутся работы по укладке щебня на 72 улицах. Кроме того, на капитальный ремонт 5 улиц Кызылжарминского аульного округа из областного бюджета выделено 587 млн. тенге.

Работа по благоустройству также набрала обороты. При спонсорской поддержке мецената Аскара Аубакирова ведутся работы по благоустройству центральной площади на 1 млрд. тенге и 800,8 млн. тенге, выделенных из областного бюджета. Строительство центральной площади с современным дизайном планируется завершить летом.

Д.Турсынбаев подробно рассказал о проектах по реконструкции дорог и улиц Кызылорды, а так же о работах по озеленению, благоустройству города. Для проведения таких работ из одного источника в прошлом году в городе было создано коммунальное государственное учреждение «Жасыл Кызылорда».

Новый дизайн-код города представил заместитель акима города Айдос Кентугаев, курирующий сферы строительства, архитектуры и градостроительства, сельского хозяйства и земельных

СЕМИНАР-КЕҢЕСТІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ НЕДЕ?..

Биыл еліміздегі мәслихаттардың құрылғанына 30 жыл толуына орай Қызылорда қаласында «Халыққа қолайлы инфрақұрылым. Жайлы шаһар жасау бастамалары» тақырыбында семинар-кеңес өтті. Оған республиканың сегіз өңірінен келген қалалық мәслихат төрағалары мен депутаттары қатысты.

Ақтау, Орал, Ақтөбе, Тараз, Талдықорған, Көкшетау, Семей, Павлодар қаласынан келген халық қалаулылары ең алдымен қала әкімі Серік Қожаниязовтың қабылдауында болды. Шаһар басшысы қаланың даму барысына тоқталып, өзара пікір алмасты. Мұнан соң семинар-кеңес өтті. Жиынға қалалық мәслихат төрағасы Ибадулла Құттықожаев төрағалық етті.

Қызылорда қаласы әкімінің орынбасарлары Дархан Тұрсынбаев, Айдос Кентугаев «Қызылорда қаласының әлеуметтік-экономикалық даму бағыттары туралы», Қызылорда қаласының сәулеттік келбетін жаңғырту, «Дизайн код» жобасы жайында және облыстық мәслихаттың тұрақты комиссия төрағасы Балжан Шаменова «Бюджетті жоспарлау, орындауын бақылау» мәселесі бойынша баяндама жасады.

— Өткен жыл толайым табыстарға толы болды. Экономикамыз еселеп артып, даму деңгейі бойынша барлық салада өнімді өсімдерге қол жеткіздік. Бұл — бірлік пен тынымсыз тірліктің нәтижесі. Өңдеуші өнеркәсіп көлемі 5,3, инвестициялар тарту 36,5, құрылыс жұмыстарының көлемі 28,2, пайдалануға берілген тұрғын үйлердің көлемі 3,2 пайызға және сауда көлемі 2,4 пайызға артты, ауылшаруашылығының жалпы өнімі 100 пайыз құрады.

2024 жылға бекітілген қала бюджеті 58,2 млрд. теңге болса, бүгінгі күні 74,3 млрд. теңгеге нақтыланды. Оның ішінде қала бюджетіне республикалық және облыстық бюджеттен 35 млрд. теңге трансферт бөлініп, 100 жоба жүзеге аспақ.

Тұрғын үй бойынша былтыр құрылысы басталған Сырдария өзенінің сол жағалау бөлігінде 7 қабатты 84 пәтерлі ипотекалық 6 тұрғын үйдің құрылысын

жаңадан газ құбырын жүргізуге қалалық бюджеттен 140,9 млн. теңге бөлінді. «Ауыл — ел бесігі» жобасына барлығы 16 жобаға 1 млрд. 234 млн. теңге бөлінді. Жобаларды аяқтау үшін республикалық бюджетке 4,6 млрд. теңгеге, облыстық бюджеттен қоса қаржыландыруға 587 млн. теңге бюджеттік өтінім ұсынылды, — дейді қала әкімінің орынбасары.

Білім нысандарына тоқталсақ, Сол жағалаудан құны 2,4 млрд. теңгені құрайтын Оқушылар сарайы және құны 7,9 млрд. теңге болатын 300 орынға арналған жатақхана бар 400 орындық физика-математикалық мектеп-интернатының құрылысы биыл аяқталып, ел игілігіне табысталды. Ал «Жайлы мектеп» ұлттық жобасы бойынша бастау алған білім нысандарының 5-ін биыл аяқтау жоспарланып отыр. Қалған 3 мектептің құрылысы келер жылы аяқталады. Осындай халық

жалғастыруға биыл облыстық және қалалық бюджеттерден 1,7 млрд. теңге қаралды. Сонымен қатар осал топтағы отбасыларына 200 пәтер және жалғыз баспанасы апатты деп танылған тұрғындарға 135 пәтер сатып алуға 4,2 млрд. теңге бөлінді. Бұдан бөлек қала аумағындағы 25 көпқабатты тұрғын үйдің ауласындағы балалар ойын алаңдарына күрделі жөндеу жүргізуге облыстық бюджеттен 1 млрд. теңге қаралып, құрылыс жұмыстары жүргізілуде. Қазіргі заман талабына сай 10 аялдама салу үшін жергілікті бюджеттен 52,5 млн. теңге қаралып отыр.

Қызылорда қаласы бойынша 54 көшеге жарық бағаналарын орнату үшін республикалық бюджеттен 1,3 млрд. теңге бөлініп, құрылыс жұмыстары жүргізілуде. Облыстық

сұранысына қажетті ғимараттардың құрылыстары биыл да жалғасуда. Яғни сол жағалаудан құны 4,8 млрд. теңгені құрайтын музыкалық колледждің құрылысы қарқын алды. Оның алғашқы жұмыстарына облыстық бюджеттен 904 млн. теңге бөлінді.

Денсаулық, спорт нысандары бойынша құны 2,9 млрд. теңге болатын облыстық Қан орталығының құрылысын аяқтау биылға жоспарланған. Жоба құны 36,4 млрд. теңгені құрайтын ауысымда 100 келушіге арналған емханасы бар, 300 төсектік көпбейінді аурухана да салынуда. Спорттық ойындардың бірі үстел теннисі де бас шаһарда дамитын болады. Сол жағалаудан жаңа Үстел теннисі орталығының іргетасы қаланды. Бюджеті 2,7 млрд. теңгені құрайды, оның жартысы «Самұрық қазына» қоры арқылы бөлінді. Сонымен қатар дәл осы аумақтан құны

21 млрд. теңге болатын 7000 орындық стадионның құрылысы басталды.

Инфрақұрылымды дамытуға келсек, облыс әкімінің үйлестіруімен «Акса энерджи» түрік компаниясы құны 215 млрд. теңгеге, қуаттылығы 240 мегаватты құрайтын жылу электр орталығының құрылысын бастады. Ол 2025 жылы іске қосылып, қаланы сапалы жылу және электр энергиясымен қамтамасыз етеді деп жоспарлануда. Меценат Балат Өтемұратовтың қолдауымен басталған, құны

15,7 млрд. теңге болатын «Қорқыт ата» әуежайының жаңа терминалы да таяу күндері алғашқы жолаушыларын қабылдайды. Сырдария өзенінің сол жағалауынан іргесі қаланған жаңа Автовокзал пайдалануға берілді. Құны 975 млн. теңгені құрайтын сапаржайды барлық стандарттарға сай деуге болады.

Жол-көлік инфрақұрылымын дамыту бағыты бойынша «Тәуелсіздікке 25 жыл» даңғылының бойында «Қызыл-жарма» каналы арқылы өтетін автожол көпірі салынбақ. Оған облыстық бюджеттен 142,8 млн. теңге қаржы бөлінді. Қазіргі таңда мердігер мекеме анықталып, жақын күндері құрылыс-монтаж жұмыстары бастау алады.

Қаланың негізгі көшелерінің бірі болып саналатын 2 жолақты көшелерді 4 жолақтыға кеңейту жұмыстары қолға алынды. Бүгінгі таңда жоба құны 3 млрд. теңгені құрайтын, ұзындығы 2,9 шақырым болатын Қожа Ахмет Яссауи көшесі және құны 434,4 млн. теңгені құрайтын ұзындығы 2 шақырым болатын Е.Көшербаев көшесін қайта жаңғырту үшін республикалық және облыстық бюджеттен 1 млрд. теңге қаралып отыр. Н.Назарбаев даңғылынан Тәуелсіздік даңғылына дейін жол салуға республикалық бюджеттен 100 млн. теңге, облыстық бюджеттен 284,5 млн. теңге, барлығы 384,5 млн. теңге бөлініп, құрылыс жұмыстары жүргізілуде.

Қала аумағындағы ұзындығы 46,3 шақырымды құрайтын жалпы сомасы 4,7 млрд. теңгеге 42 көшені орташа жол жөндеу жұмыстары жүргізілетін болады. Облыстық бюджеттен бөлінген қаржыға 72 көшеге қиыршық тас төселуде.

Сонымен қатар Қызылжарма ауылдық округіндегі 5 көшені күрделі жөндеуге облыстық бюджеттен 587 млн. теңге қаржы бөлінді.

Абаттандыру жұмысы да қарқын алды. Меценат Асқар Әубәкіровтың демеушілігімен 1 млрд. теңгеге және облыстық бюджеттен бөлінген 800,8 млн. теңгеге Орталық алаңға абаттандыру жұмыстары жүргізілуде. Замануи дизайнмен жасалып жатқан Орталық алаңның құрылысы жазда аяқталады деп жоспарлануда. Қорқыт ата университеті және демеушілер қолдауымен Қорқыт ата университетінің ботаникалық саябағын абаттандыру жұмыстары жүргізілуде. Қаланы көгалдандыру мақсатында «Жасыл Қызылорда» мекемесі құрылды.

Қаланы аралау барысында қала қонақтары Шыны зауыты, «Мағжан и К» ЖШС күріш өңдеу және ас тұзын өндіру зауыты, «Қорқыт ата» әуежайының жаңа терминалының құрылысы, «Отбасы» орталығының жұмысы, облыс әкімдігінің «Ахуалдық орталығы», Тұрғын үй-құрылыс комбинаты, «Анаға тағзым» орталығы, сырты заманауи панельмен қапталған көпқабатты тұрғын үйлер мен ауладағы ашық ойын-спорт алаңы, жаңадан салынған Автовокзал жұмысымен, сол жағалаудың дамуы барысымен танысты. Семинарға қатысушылар қаланы көгалдандыруда мемлекеттік меншікке қарайтын кәсіпорын ашу тиімділігіне, кәсіпкерлердің өз туған жерін түлетуге үлес қосып жатқанына, әлеуметтік нысандарды салудағы белсенділіктеріне ризашылықтарын білдірді. Сондай-ақ бюджетті тиімді игеру және қаланың даму ерекшеліктерін атап өтті. Қатысушылар семинар-кеңесте тәжірибе алмасу арқылы тұрғындардың өмір сүруіне қолайлы орта қалыптастыру жұмысына оң ықпал ететіндігіне сенім білдіріп, шаһар дамуына оң бағасын берді.

Семинарды қалалық мәслихат төрағасы Ибадулла Құттықожаев қорытындылады. Төраға өз сөзінде: — Еліміздің 8 өңірінен қалалық мәслихат төрағалары мен депутаттары келіп, тәжірибе алмасты. Қала әкімімен кездесіп, қаладағы нысандарды аралап шықты. Өңірден келген қонақтар Сырдың бас қаласындағы серпінді жобаларға, атқарылып жатқан жұмыстарға оң бағасын берді, — деді.

Мұхаммедшах КАЮП

“ҚАЛАДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК ЖОБАЛАРДЫҢ ЖҮЗЕГЕ АСУЫ ҰНАДЫ”

Қала аумағындағы 25 көпқабатты тұрғын үйдің ауласындағы балалар ойын алаңдарына күрделі жөндеу жүргізуге облыстық бюджеттен 1 млрд. теңге қаралып, құрылыс жұмыстары жүргізілуде. Қазіргі заман талабына сай 10 аялдама салу үшін жергілікті бюджеттен 52,5 млн. теңге қаралып отыр.

Ақтөбе қалалық мәслихатының төрағасы Анар Даржанова:

— Өзім Ақтөбе қаласынан келдім. Бізде 32 депутат бар. Биыл әр өңірден мәслихат төрағалары, депутаттары жиналып, тәжірибе алмастыр жатырмыз. Бұл — өте маңызды. Осы үрдіс әрі қарай жалғасын табады деген сенімдеміз. Өзіме ұнағаны — қаладағы әлеуметтік жобалардың іске асуы. Сонымен қатар қаладағы қоғамдық көлік мәселесі, жол салу, құрылыс жұмысы көңілден шықты. Осының бәрін өзімізге үлгі етіп алдық.

Қызылорда қаласы бойынша 54 көшеге жарық бағаналарын орнату үшін республикалық бюджеттен 1,3 млрд. теңге бөлініп, құрылыс жұмыстары жүргізілуде. Облыстық бюджеттен бөлінген 1,8 млрд. теңгеге жалпы ұзындығы 48 шақырым болатын қаланың 40 көшесіне жаяу жүргіншілер жолын салу жұмыстары қолға алына, көппәтерлі тұрғын үйлердің қасбеттері мен шатырына ағымдағы жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін 979,3 млн. теңге бөлінді.

“Ақжарма” ауылдық округіне қарасты Баймұрат батыр, Талдыарал елді мекендері және Төрттам учаскісіне жаңадан газ құбырын жүргізуге қалалық бюджеттен 140,9 млн. теңге бөлінді. «Ауыл — ел бесігі» жобасына барлығы 16 жобаға 1 млрд. 234 млн. теңге бөлінді. Жобаларды аяқтау үшін республикалық бюджетке 4,6 млрд. теңгеге, облыстық бюджеттен қоса қаржыландыруға 587 млн. теңге бюджеттік өтінім ұсынылды, — дейді қала әкімінің орынбасары.

ЖЕРГІЛІКТІ КӘСІПКЕРЛЕРДІҢ ТУҒАН ЖЕРГЕ ДЕГЕН ҚАМҚОРЛЫҒЫ ҚУАНТТЫ

Талдықорған қалалық мәслихат төрағасы Темірболат Жанболатұлы:

— Биыл Мәслихаттардың 30 жылдығына орай семинар-кеңес өтуде. Бірінші Қызылорда қаласынан басталып жатыр. Алдағы уақытта басқа да өңірлерде жалғасын табады. Әр қала бойынша өзекті мәселелер көтеріліп, атқарылып жатқан жұмыс жайлы айтылып, жан-жақты ой бөлісудеміз. Біз үшін әріптестермен тәжірибе алмасуға мол мүмкіндік туып отыр. Қызылордадағы кәсіпкерлердің ел дамуына өз үлестерін қосап жатқаны өзімді қатты қуантты.

Семинарда дизайн код бойынша баяндама жасаған қала әкімінің орынбасары Айдос Кентугаев өз сөзінде «Дизайн код қаламыздың көп жылдар бойы қалыптасқан ғимараттарының сыртқы қасбетінің үлгісі қандай болу керектігінің, оның түсі, құрылыс жұмыстарына қолданылатын материалдар, оның ішінде ғимараттардың қасбетіндегі әртүрлі үлгіде жасалған жарнаманың бір биіктікте, бір деңгей мен көлемде орналастырылуының, қасбеттерді бір-келікелдіру, көшелердің сәулеті бірыңғай үлгіде болуының (жарық шамдары, брусчатка, қоқыс жәшігі) тәртіптелетін құжаты болады», — деп атап өтті.

Ал, облыстық мәслихат депутаты, облыстық мәслихаттың тұрақты комиссиясының төрағасы Балжан Мөріліқызы семинар-кеңес барысында облыс әкімінің тапсырмасымен бюджетті арттыру, тиімді игеру мәселелері бойынша қолға алынған тиімді жұмыстарды атап өтті. Соңғы үш жылда Қызылорда облысының бюджетінде айтарлықтай үлкен өсім бар. 2023 жылы облыс бюджеті 601,3 млрд. теңгеден асты. Бұл 2022 жылғы бюджет көлемімен салыстырғанда 55,3 пайызға артық.

— Бұл ретте облыс әкімі Нұрлыбек Машбекұлының табанды еңбегі мен іскерлігін атап өткен жөн. Облыс басшысының тапсырмасымен аймақ бойынша өзекті мәселелер жинақталып, жоба-сметалық құжаттары әзірленіп, тиісті министрліктермен жүйелі жұмыстар жүргізілді. Нәтижесінде республикалық бюджеттен қаржыландырылған жобалардың үлесі артты. Бюджеттің ұлғаюына қызылордалық Парламент депутаттары мен сала басшылары да өзіндік үлестерін қосуда. Сонымен қатар бюджет қаржысының тиімділігін арттыру үшін облыстық мәслихаттың экономика, әлеуметтік және құқықтық мәселелер жөніндегі тұрақты комиссиясы төрағасының басшылығымен құрамына мүдделі облыстық басқармалар өкілдері енеген жұмыс тобы құрылып, салалар бойынша бөлінген бюджет қаржысына зерделеу жұмыстары жүргізіледі. Қорытындысында ауқымды қаржы үнемдеуге мүмкіндік туды. Атап айтқанда, облыстың білім беру ұйымдарына бөлінген қаржының бюджеттік заңнама нормаларына сәйкестігі зерделеніп, нәтижесінде жоспардан тыс қаралған қаржы, яғни, 12,9 млрд. теңге, спорт саласы бойынша 3,8 млрд. теңге бюджетке кері қайтарылған.

Үнемделген қаржы аймақтың бірінші кезектегі мәселелерін шешуге жұмсалуда, — дейді Балжан Шаменова.

Семинар жұмысы қаладағы әлеуметтік-экономикалық маңызды нысандарды аралаумен жалғасын тапты.

ШАҒАР БІРТАЛАЙ ӨЗГЕРГЕН...

Павлодар қалалық мәслихатының төрағасы Қобланбек Кожин:

— Қызылордада керемет семинар-кеңес өтті. Жобалар деңгейде ұйымдас-тырылды. Негізгі осы қалаға 2015 жылы келген екенмін. Содан бері шаһар бірталай өзгерген. Тіпті таңқалдым. Аймақ және қала басшыларының біліктілігіне, іскерлігіне арқасында көптеген жоба жүзеге асуда. Мәселе барлық жерде болады. Бірақ соны дер кезінде шешіп, жұмысты жандандырып отыру ол — орасан еңбек. Келер жылы мұндай семинар біздің өңірде жалғасады деп жоспарлап отырмыз.

